

# KRÓNIKA

## TISZAPARTI TALÁLKOZÓ

Róluk akkor sem tudok személytelenül írni, ha egyszerű szeljegyzetben emlékezem meg találkozásujukról. Mert ők az ígélet és a megújhódás. Az eleven vágy és a lázas keresés. Akarásuk épp úgy válhat világító fáklyává mint szürke pernyévé. Ők a várva várt életet holnap el-elfáradó vajdasági irodalmi jelenünkben. Fialalok. S máris magányosok. Mint ahogy talán mindig azok voltak ezen a tájon az irodalom hűszévesei. De ez nem holmi nosztalgiával belélegzett vajdasági fátum. Ebben ők nem hisznek, s ettől ők nem félnek. Magányuk közvetlen, vidéki környezetükben, mindennapjaikban gyökerezik. Tanulásszomjukban, melyet nem oltat a falusi könyvtárak Jókai-sorozata... Író-eszményeikben, akik még élnek vagy alig tíz esztendeje ragadta őket magával a fasiszta vandalizmus (s akikről épp ezért nem is hallhatnak teknősbékacammogású iskolai irodalmi oktatásunkban). S akiknek a könyveit nem adja kezükbe sokszor kárhoztatott, lényegében ártatlan, tehetetlen magyar könyvkiadásunk. Súlyos magány ez, de megosztják és túláltnak az eléjük háruló akadályokon.

Ezt igazolta első szervezett irodalmi találkozásujuk is, nemrégiben Zentán. Kár, hogy — miként a horgosiról — erről is hiányoztak a tapasztalt, felnőtt íróársak. Az ismerkedésért kár, mely ezúttal is elmaradt. Gulyás Józsefnek például alig van más társa ott a sóstóalji szőlőkben, mint a permetezőgépe, meg a ceruzája, s egy-két iskoláskorból visszamaradt üres füzetlapja, amire verseit írja. Biztosan tudom, hogy erről a találkozásról (melyet az „Ifjúság” tett számukra lehetővé) a felolvasó est izgalmán kívül magukkal vitték mohón megkezdett s mindig félbemaradó beszélgetéseik zsongító lázát is. És egymás címét. Mert nekik még van egymás számára is mondanivalójuk. És sok-sok kérdésük. Azokhoz az íróársakhoz is, akik írógépjük mellől tán maguknak sem merik bevallani, hogy egymás számára a kölcsönösen el nem olvasott írásaik által sem léteznek már. Ez a szomorú tény is ott, a tiszaparti találkozáson ötlött fel bennem. És egy noviszádi est jutott eszembe, amikor a Rádió klubjában először találkoztunk néhány fiatal tollforgatóval. Azóta sem jutott eszébe senkinek újabb találkozást szervezni.

Ha előbb nem, a nyári írói táborozás alkalmával remélhetőleg sor kerül rá.

Én bízom benne.

FEHÉR F.

## EGY KÉSŐN JUTALMAZOTT KÉSEI BEMUTATÓ

A legjobb színműért járó idej Pulitzer-díjat Eugen O' Neil: Hosszú utazás az éjszakába című drámája kapta. Ez az első eset, hogy a Pulitzer-díjat elhunyt írónak ítélik oda. A díjnyertes színművét már hosszabb ideje nagy sikerrel játsszák a Broadway-en. O' Neilnek ugyanis az volt a kívánsága, hogy csak halála után mutassák be. Ez a nobel-díjas amerikai író immár negyedszer kapta ezt a nagy elismerést.

A Columbia egyetem az idén nem adott Pulitzer-díjat regényért. Ez a tény némj meglepetést keltett az USA-ban „Nem jelenti-e ez azt, hogy a regényírás tavaly hanyatlott Amerikában?” — kérj ezzel kapcsolatosan egy amerikai lap.

## KÖVETKEZETES „KERTÉSZEK”

„Költészet” címmel új folyóirat jelenik meg Kínában, a Kínai Írószövetség kiadásában. A folyóirat szerkesztősége a „Mindén virág virágozzék” elv alapján arra törekszik, hogy előmozdítsa a költészet kincses-tárának gazdagítását és a költészet ama különféle irányzatainak fejlődését, amelyek nem ellenkeznek a szocialista építés alapvető érdekeivel.

## MOST MÁR A SZÍNMIŰIRÓKON A SOR

A Szerb Népköztársaság kultúrközösségének vajdasági tartományi tanácsa pályázatot hirdet eredeti színművekre. A feltételek szerint maj életünket feldolgozó és egész estét betöltő színművekkel lehet pályázni Jugoszlávia bármelyik nemzetiségének nyelvén. A nehezebben előadható műveknél kívánatos, hogy a pályázó szerző az amatőrszínjátszókra való tekintettel egy egyszerűbb színpadtechnikai változatot is mellékeljen. A pályaművek beküldésének határideje 1957. december 31. Az eredményeket 1958 május 1-én hirdetik ki. A beküldött pályaműveket a bírálóbizottság díjazza. Első díj 300.000, második 200.000, harmadik 100.000 dinár. Ezenkívül a zsűri javaslatára és a szerző beleegyezésével a tartományi tanács megfelelő, de nem díjazott színműveket

megvásárol. A díjnyertes művek nyomtatásban is megjelennek.

A tartományi tanács kinevezte a bírálóbizottságot is: tagjai: Sztaniszláv Bájics, a beográdi színiakadémia tanára. Mladen Leszkovác író, Boriszláv Mihájlovič író, Boskó Petrovič író, Vlada Popovič színházi szakember, Eora Hanauszka, a noviszádi Szerb Népszínház rendezője és Sinkó Ervin író.

A műveket jeligével, két példányban, ritkított sorokkal gépelve a következő címre kell küldeni: Pokrajinsko veće Kulturno-prosvetne zajednice Srbije za Vojvodinu, Novi Sad, Narodnih heroja 19/I.

A szerző azonosságát a mű másodpéldányával bizonyítja.

A várva várt pályázat tehát megszületett. Színműírók, rajta!

## KÉT FOLYÓIRAT

Budapesten az októberi események óta két irodalmi lap indult meg: a kéthetenként megjelenő Élet és Irodalom (főszerkesztője Bölöni György), és a félévi szünet után jelentkező Nagyvilág (világirodalmi folyóirat, szerkeszti Geblyés László). Az Élet és Irodalom célkitűzéséről így ír Bölöni György a lap március tizenötödiki első számában: „A magyar nép kiábrándulása nagy, mert nem lelte meg az írókban a nép igazi vezetőit, akiknek egyesek magukat hitték és hirdették... Igyekeznünk kell véget vetni a válságnak, hogy újra létre jöjjön a megszakadt kapcsolat az írók és a közönség között. Az ország nem lehet el irodalmi és szellemi életet irányító irodalmi sajtó nélkül. Meg kell, hogy törjünk az indokolt bizalmatlanságot, az egyes írókról az írók összességére és az irodalomra átvitt ellenszenvet, vissza kell szerezniük a toll elherdált becsületét, az írás tisztességét, az irodalom elvesztett népszerűségét.”

## A MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZEK TAVASZI TÁRLATA

A magyar képzőművészek idei Tavasz Tárlatát úgy rendezték meg a budapesti Műcsarnokban, hogy lehetőleg felölleljen valamennyi művészeti irányt és alkotói módszert. Négyféle zsűri-csoport alakult, A, B, C, D-megjelöléssel (naturalisták, expresszionisták, a „magyar tradíció” ápolói és az úgynevezett kísérleti stílus képviselői), és a művészek aszerint küldték egyik vagy másik zsűri elé munká-

jukat, hogy melyik irányzattal, vagy stílussal azonosították magukat. A tárlat élénk vitára adott okot képzőművészeti körökben. A kritikusok egy része például kifogásolja, hogy „a Képzőművészeti Szövetség volt forradalmi bizottsága (jelenleg az azonos összetételű intéző bizottság) kiiktatta az alapszabályból a szocialista realizmus kifejezést. Ugyanezek a kritikusok kimondják az ítéletet, hogy a Tavasz Tárlat „a kispolgári revizionizmus képzőművészeti megjelenése”.

## ÚJABB ELISMERÉS

Az UNICEF irodalmi bizottsága minden évben jutalmazza az abban az évben megjelent legjobb ifjúsági regényeket. Az „Enfance du monde” nagydíj kiosztásán kívül ez a bizottság jegyzéket állít össze a legjobb regényekből és a jegyzékbe foglalt műveket kiadásra ajánlja. A kiadásra ajánlott művek „Az öröm pillanatai” című sorozatban jelennek meg.

A bizottság, amely 14 tagból áll (akadémikusokból, írókból, kiadókból, pedagógusokból) a napokban ült össze, és meghatározta az ebben az évben megjelent ifjúsági regények „rangsorát”. A beérkezett kéziratok (francia, belga, svájci és jugoszláv írók művei) közül Berisláv Kosziera „Dobar vetar plava ptico” című regényét találták a legjobbnak és tartották érdemesnek arra, hogy „Az öröm pillanatai” sorozatban legelsőnek jelentessék meg. A bizottság többek között ezt írta jelentésében a regényről: „Ez a regény még egy bizonyítéka annak, hogy a világ különböző vidékein élő gyermekek között lassan leomlanak a nemzetiségi barrikádok”.

A „Dobar vetar plava ptico” című regénynek ez már a második elismerése. A beográdi „Sztoszter” könyvkiadó vállalat a „legjobb jugoszláv ifjúsági regény” pályázaton a harmadik díjjal jutalmazta meg.